

POSEBNA ZAŠTITA SINDIKALNOG POVERENIKA OD OTKAZA UGOVORA O RADU**Zakon o radu****čl. 188 i 228**

Reprezentativnost sindikata

Sentenca:

Reprezentativnost sindikata nije uslov za primenu zakonskih odredbi o posebnoj zaštiti sindikalnog poverenika od otkaza ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

"Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilac je bio u radnom odnosu kod tuženog na poslovima poslovođa automehaničara. Radni odnos mu je prestao 19.9.2007. godine, na osnovu rešenja o otkazu ugovora o radu, br. ... od 14.9.2007. godine, a zbog prestanka potrebe za njegovim radom usled ekonomskih i organizacionih promena kod tuženog. U vreme donošenja rešenja o otkazu tužilac je bio član Izvršnog odbora registrovane sindikalne organizacije N. kod tuženog.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno su nižestepeni sudovi usvojili kao osnovan zahtev tužioca za poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu od 14.9.2007. godine i obavezali tuženog da tužioca vrati na rad na odgovarajuće poslove.

Prema Konvenciji MOR-a br. 135 o zaštiti i olakšicama koji se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću i preporuci br. 143 o radničkim predstavnicima (odjeljak III tačka 5), radnički predstavnici uživaju zaštitu od svakog štetnog postupka po njih, posebno otpuštanja sa posla. Navedena Konvencija je ratifikovana zakonom ("Službeni list SFRJ" br. 14/82).

Odredbom člana 188. Zakona o radu (dalje: Zakon) propisano je da poslodavac ne može da otkáže ugovor o radu, niti na drugi način da stavi u nepovoljan položaj predstavnika zaposlenih za vreme obavljanja funkcije i godinu dana po prestanku funkcije, ako predstavnik zaposlenih postupa u skladu sa zakonom, opštim aktom i ugovorom o radu, i to: 1) članu saveta zaposlenih i predstavniku zaposlenih u upravnom i nadzornom odboru; 2) predsedniku sindikata kod poslodavca; 3) imenovanom ili izabranom sindikalnom predstavniku (stav 1.); broj sindikalnih predstavnika koji uživaju zaštitu u smislu stava 1. tačka 3) ovog člana utvrđuje se kolektivnim ugovorom, odnosno sporazumom sindikata sa poslodavcem, zavisno od broja članova sindikata kod poslodavca (stav 3.).

S obzirom na navedene odredbe pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da je nezakonito sporno rešenje o otkazu ugovora o radu od 14.9.2007. godine, jer je tužilac, kao član Izvršnog odbora sindikata N. kod tuženog, uživao posebnu zaštitu od otkaza

ugovora o radu, što tuženi nije poštovao, već je doneo sporno rešenje kojim je tužiocu otkazao ugovor o radu zbog prestanka potrebe za njegovim radom na radnom mestu poslovođa automehaničara.

Revizijskim navodima se ukazuje da sindikat N. nije reprezentativan kod tuženog i da prema sporazumu koji je tuženi zaključio sa reprezentativnim sindikatom dana 20.4.2007. godine, samo jedan predstavnik sindikata uživa posebnu zaštitu od otkaza ugovora o radu i nema dokaza da je tuženi dao otkaz takvom predstavniku. Vrhovni kasacioni sud iznete navode ocenjuje neosnovanim, jer reprezentativnost sindikata nije uslov za primenu člana 188. stav 1. tačka 3) u vezi sa stavom 3. istog člana Zakona, već se sindikat i poslodavac sporazumevaju o broju predstavnika koji uživaju zaštitu prema broju članova sindikata, što je jedini kriterijum za zaključenje sporazuma. U konkretnom slučaju sindikat N. je podneo tuženom zahtev za utvrđivanje reprezentativnosti dana 21.3. i 17.4.2007. godine, ali tuženi nije postupio u smislu člana 228. stav 2. Zakona (utvrđivanje reprezentativnosti), niti je pristupio zaključenju sporazuma u smislu člana 188. stav 3. istog zakona sa sindikatom N. Činjenica da je tuženi zaključio ovaj sporazum sa drugim sindikatom (Samostalni sindikat) nema značaja, jer taj sporazum od 20.4.2007. godine, o broju predstavnika koji uživaju posebnu zaštitu od otkaza, nema dejstva na sindikat N., već je takav sporazum tuženi morao da zaključi sa ovim sindikatom, što je izostalo, ne krivicom sindikata, već tuženog."

(Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Rev. 2 393/2010 od 14.7.2010. godine)